

Liječenje ozljede kralježničke moždine

– Ova izjava odražava službeno stajalište
Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara –

Oduvijek osoba kojoj je narušeno zdravlje teži svome povratku u stanje prije no što je to zdravlje postalo narušeno. Napretkom medicine, ali i tehnologija, mnoge zdravstvene tegobe se mogu ili izliječiti ili se njihova težina u mnogome smanjuje.

Međutim, uslijed ozljede kralježničke moždine, posljedica je gotovo u pravilu djelomična ili potpuna oduzetost ispod razine ozljede te trajno stanje invalidnosti. Kolika će neka osoba ostati oduzeta ispod razine ozljede, ovisi o prirodi ozljede, kao i stupnju oštećenja leđne moždine.

Kod umjerenog ili djelomičnog oštećenja leđne moždine postoji mogućnost povratka dijela tjelesnih funkcija koje je osoba imala prije ozljede, no koliki će taj oporavak biti, ovisi o prolasku spinalnog šoka koji se nakon ozljede može zadržati i više tjedana ili mjeseci.

Pri kompletnoj leziji (oštećenju) kralježničke moždine, često popraćenoj i s dislokacijom (pomakom) kralježaka stanje ozlijeđene osobe je konačno od samog nastanka ozljede, bez mogućnosti oporavka.

Iako se u posljednjih desetak godina ulažu ogromna sredstva u istraživanja liječenja, odnosno regeneracije kralježničke moždine nakon ozljede, do danas NE POSTOJI NIGDJE u svijetu siguran, pouzdan ili neškodljiv način *popravka* kralježničke moždine – bilo da se radi o korištenju matičnih stanica, mehaničkog premoštenja ozlijeđenog mjesta, ugradnji električnih stimulatora ili bilo čega drugoga. Pojedini uspjesi znanstvenika se za sada svode na pokuse sa štakorima i miševima, što je daleko i od pokusa na četveronožnim životinjama višeg stupnja, a da se ne govori o primatima ili na koncu o čovjeku. Važno je naglasiti kako će – ako i kada dođe do toga – regenerativno liječenje uključivati samo TADA novonastale osobe, budući se zbog niza promjena koje se događaju u kralježničkoj moždini i spinalnom kanalu nakon same povrede nakon kratkog vremena po ozljedi više ne može ništa učiniti. Više o regeneraciji kralježnice: http://www.escif.org/ESCIF,,extra_navi,sci_research.htm.

Mnoge osobe s ozljedom kralježničke moždine, ali i članovi njihovih obitelji se ne mogu u kraćem ili dužem razdoblju pomiriti s novonastalom situacijom te traže bilo kakav „dokaz“, „znak“ ili „rješenje“ kojim bi se došla u stanje prije ozljede. Nerijetko, posjećuju vjerske ili druge iscjelitelje ili se podvrgavaju po život opasnim i posve neprovjerenim medicinskim zahvatima i/ili terapijama. Posljedica ovakvih postupaka je trošak ogromnih novčanih sredstava, a nerijetko još narušenije zdravstveno stanje ili smrt. Više o neprovjerenim terapijama: http://www.escif.org/ESCIF,,extra_navi,unproven_therapies.htm.

Mnoga se istraživanja bave potpornim tehnologijama. Riječ je čitavom nizu inženjerskih rješenja – od najjednostavnijih do najsloženijih i iznimno skupih – kojima se osobama s ozljedom kralježničke moždine žele umanjiti posljedice njihovog invaliditeta.

Osoba koja je doživjela traumatsku ili netraumatsku ozljedu kralježničke moždine, kao i njeni bližnji, mora koliko god je to moguće raditi na svojoj rehabilitaciji, ne zaboravljajući pri tome kako ta rehabilitacija ne uključuje samo fizikalnu ili fizičku rehabilitaciju, već i socijalnu i psihološku. Važno je već prilikom prve rehabilitacije planirati svoj život u okruženju od prije ozljede. Ako zbog težine novonastalog invaliditeta nije moguće nastaviti isti život kakav je bio ranije, treba se posavjetovati s rehabilitacijskim timom, sustavom socijalne skrbi i drugim servisima u zajednici, obrazovnim sustavom, poslodavcem, ali i Hrvatskom udrugom paraplegičara i tetraplegičara (<http://www.hupt.hr/>) kao nacionalnim savezom osoba koje su doživjele ozljedu kralježničke moždine i dijele sličnu sudbinu s novonastalim osobama.